

Devět až třináct let vězení za pobuřování aneb Kam vedou zákazy používání jazyka

- CZ24 News | 1. června 2021

V roce 2019 španělské soudy odsoudily [Jordiho Cuixarta](#) a osm dalších Katalánců k devíti až třinácti letům vězení za pobuřování.

Za [2. španělské republiky](#) (1939 – 1975) zakázala Francova diktatura používání katalánštiny ve školách a veřejné správě. Přes tento zákaz vznikla v roce 1961 společnost [Òmnium Cultural](#), která ve Španělsku proslula nejen svými literárními cenami, ale také svými sny o nezávislé Katalánské republice. Tato katalánská kulturní organizace se připojila k hnutí za nezávislost a svými kulturními akcemi je podporovala. V prosinci 2015 se prezidentem Ómnia stal [Jordi Cuixart i Navarro](#).

Jordi Cuixart už tři a půl roku žije ve vězeňské cele. Pro španělské orgány je nebezpečným zločincem, který byl odsouzen za pobuřování, tedy za organizaci shromáždění v době, kdy se on a další vůdci separatistů snažili prosadit vznik samostatného Katalánska. Pro své příznivce i pro mnoho zastánců svobody slova v Katalánsku i v zahraničí je politickým vězněm. *“Chtějí, abychom změnili své ideály,”* řekl Cuixart při rozhovoru přes tlustou skleněnou tabuli v sekci pro návštěvníky věznice.

Uplynuly více než tři roky, co katalánské hnutí za nezávislost téměř rozdělilo Španělsko. Politici v Madridu zdánlivě zvítězili. Trískání do hrnců, které bylo nedílnou součástí hnutí, je dnes v Barceloně slyšet už jen zřídka. Vedoucí představitelé Španělska, kteří jsou vyčerpaní bojem s pandemií, však mají jiné problémy. Jordi Cuixart a osm dalších uvězněných za pobuřování jsou nyní považováni za mučedníky, kteří byli uvězněni jen za vyjadřování svých názorů a politickou činnost.

Pro španělskou vládu i pro Evropu jako celek se stali koulí na noze a zdrojem obvinění z pokrytectví proti regionu, který prosazuje nejen své "demokratické svobody a evropské hodnoty" po celém světě. Ruská federace poukázala na katalánské vězně v odpovědi na výzvy z Evropy, aby proputila ruského opozičníka Alexandra Navalného. Spojené státy uvádějí katalánské vězně ve své zprávě o lidských právech ze Španělska a označují jejich uvěznění za formu politického zastrasování. Dokonce i v Evropské unii poukázali zákonodárci na dvojí metr v posuzování Maďarska a Polska v pohledu na nepodmíněné tresty pro politické vězně ve Španělsku.

Věznění vychází z dlouhodobého, neřešeného a dosud samozřejmě nevyřešeného konfliktu ohledně identity, jazyka a toho, kdo má právo vládnout v Katalánsku, regionu se 7,5 miliony obyvatel na hranici s Francií. V roce 2017 vznikla v Katalánsku chaotická situace poté, co se jeho představitelé pokusili uspořádat referendum o regionální nezávislosti navzdory španělským soudům. Národní vláda v Madridu vyslala pořádkovou policii, která zabavila volební urny a dokonce zbila některé z voličů. I když více než polovina voličů nehlasovala, průzkumy veřejného mínění ukázaly, že Katalánsko bylo jasně pro nezávislost.

Katalánský parlament vyhlásil nezávislost tak jako tak, ale byl rozpuštěn španělskou vládou. V té době už byl Cuixart zatčen a další separatističtí vůdci uprchli do Belgie. V roce 2019 španělské soudy odsoudily pana Cuixarta a osm dalších k devíti až třinácti letům vězení za pobuřování. "Je ve vězení jen proto, že využil své svobody slova," řekl o Cuixartovi Esteban Beltrán, který vede španělskou kancelář Amnesty International.

Španělská ministryně zahraničí Arancha González Laya na druhou stranu uvedla, že tento případ přinesl v zemi bolestivé vzpomínky na další hnutí za nezávislost, včetně vražd teroristické skupiny ETA, která po celá desetiletí bojovala za nezávislost severního Baskicka. "*Nejsou to političtí vězni. Jedná se o politiky, kteří porušili zákon*" uvedla v rozhovoru paní González Laya. "Otázka zní, máte ve Španělsku možnost vyjádřit jiný názor? Odpověď: Ano. Máte právo jednostranně rozhodnout o rozdělení země? Ne", dodala.

Cuixartův případ byl z právního hlediska daleko větším problémem. Byl šéfem kulturního spolku, přesto byl jeho proces pobuřování veden v právním rámci vyhrazeném pro politiky, uvedl David Bondia, profesor mezinárodního práva v Barceloně ve své reakci.

Přes odstranění mnoha pozůstatků francistického režimu stále přetrvává kulturní nesnášenlivost, která se projevuje například u křestních jmen. Cuixart, s křestním jménem Jordi (ekvivalent Jiřího), je oficiálně veden pod španělským jménem Jorge, což je běžná praxe v zemi, která zakázala oficiální používání katalánských křestních jmen.

Zlomovým dnem bylo 20. září 2017, kdy španělská policie ve snaze zastavit konání referenda o nezávislosti zaútočila na katalánské regionální ministerstvo podezřelé z toho, že se v něm plánuje hlasování. Místo však obklopil obrovský dav. Cuixart a předseda katalánského Národního shromáždění Jordi Sánchez se pokusili zprostředkovat jednání mezi protestujícími a policií. Připravili cestu davem, aby mohli důstojníci vstoupit do budovy, a oznámili, že každý, kdo uvažuje o násilí, je „zrádce“.

Přesto byli obviněni z pobuřování, jednoho z největších zločinů ve Španělsku. Takové drakonické

tresty za protestní aktivity překvapily i právní odborníky, kteří uvedli, že zákony o pobuřování, jež se týkají méně závažných zločinů než je otevřená vzpoura, byly v zemi používány jen zřídka. *“Musel jsem se podívat, co to vlastně ‘pobuřování’ je,”* řekl Cuixart.

Cuixart byl uveden do světa katalánských dopisů strýcem, který vlastnil knihkupectví, jež bylo brzy známé svými literárními salony naplněnými básníky a politickými osobnostmi. Tamní atmosféra byla „přívalem kreativity“, který ho inspiroval po celá desetiletí, řekl Cuxart, který se jako mladý muž vrhl do světa podnikání. Nejprve pracoval v barcelonských továrnách, poté se rozhodl založit vlastní. Poté, co jeho se etabloval jako podnikatel, vstoupil v roce 1996 do společnosti Òmnium. Spolek se od svých skromných začátků v ilegalitě postupně stal klíčovou silou katalánské kultury. Obnovil barcelonský literární festival *Noc sv. Lucie*, který Franco zakázal, a uděluje cenu svatého Jiřího (st. Jordi) za nejlepší román napsaný v katalánštině.

Carles Puigdemont i Casamajó je bývalý katalánský premiér, který požadoval referendum. V roce 2017, po referendu a poté, co na něj španělská justice vydala zatykač, uprchl ze Španělska do Belgie, kde působil jako poslanec Evropského parlamentu. V březnu 2021 však byla [zrušena jeho parlamentní imunita](#).

Cuixart nyní tráví dny ve věznici Lledoners, věznici s kapacitou asi 1000 vězňů, převážně drogových dealerů a vrahů. Řekl, že odpoledne trávil meditací a psaním dopisů. Jordi Cañas, španělský poslanec Evropského parlamentu, který je proti nezávislosti Katalánska, uvedl, že Cuixarta v jeho situaci nelituje, protože si ji separatisté způsobili sami.

Autor: Aleš Macháček

Zdroj: <https://news.e-republika.cz/>